

ПОНЯТТЯ ЗБРОЄДЕЛІКТИКИ ЯК БАЗИСНОГО ЧАСТКОВОГО ВЧЕННЯ КРИМІНАЛІСТИКИ

Шаповалова В. С.

*Прокуратура Миколаївської області
м. Миколаїв, Україна*

Визначено місце кримінальної зброї поміж інших видів зброї та засобів вчинення макроправопорушень. Запропоновано систему і поняття зброєделіктики як базисного часткового вчення криміналістики про вогнепальну, механічну і вибухову зброю, боєприпаси, вибухові пристрої і речовини та засоби підриву і сліди протиправного поводження з ними.

Ключові слова: кримінальна вогнепальна, механічна і вибухова зброя, зброєделіктика, легальна зброя, легальна паразброя, ймовірна паразброя.

Постановка проблеми. Як свідчать результати авторського дослідження, понад 50 існуючих варіацій із визначення сутності сукупності знань про кримінальну зброю взагалі та про її окремі види зокрема [1, с. 32-37], традиційне розуміння даної проблеми настільки ж недосконале і суперечливе, наскільки необґрунтованими та різноаспектними виявилися й існуючі підходи до визначення базисних ознак, сутності і класифікації кожного з різновидів власне кримінальної зброї [1, с. 6-18, 19-25, 25-31, 66-87, 88-108, 109-124]. І, як наслідок цього, й системно-структурного статусу цієї сукупності знань [1, с. 125-155].

Традиційний підхід із розуміння поняття зброєделіктики як базисного часткового вчення виглядає надто різноманітним та суперечливим, коли має місце розрізнене наукове дослідження та, головне, вузівське вивчення різних видів зброї, що роблять Авер'янова Т. В., Белкін Р. С., Корухов Ю. Г. та Росінська О. Р. [2, с. 274-277], Антонов В. П. [3, с. 292-306], Беляков О. О. [3, с. 270-291], Дербеньов В. Д. [3, с. 240-269] та ін. [1, с. 125-155], а нерідко, як показують результати вказаного авторського аналітичного дослідження [1, с. 33], навіть без положень про вибухову зброю, пристрої і речовини та засоби підриву та антиделіктні сліди протиправного поводження з ними, або про механічну зброю і боєприпаси та антиделіктні сліди протиправного поводження з ними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останніми роками все більше авторів пропонують викладати у навчальній літературі положення про зброю в межах єдиної галузі знань, яку іменують частіше за все словосполученням «зброєзнавство», що, за результатами авторського аналітичного дослідження [1, с. 33], пропонують робити Барбачакова Ю. Ю., Волинський А. Ф., Єгоров А. Г., Кобцова Т. С., Кормушкіна Н. В., Корнев С. А., Петров М. І., Плєскачевський В. М., Хвалін В. А., Янович С. Ю. та ін., або менш вдалими

і більш громіздкими висловами, зокрема «дослідження зброї та слідів його застосування», «криміналістичне дослідження зброї та слідів його застосування», «криміналістичне дослідження зброї, вибухових пристроїв і речовин та слідів їх застосування (зброєзнавство)» та ін., що, однак, також не завжди поєднувало всі види зброї. І навіть вказане стисле найменування даної сукупності знань терміном «зброєзнавство» виглядає недостатньо виваженим у порівнянні із запропонованим Кириченком О. А. семантично вдалим терміном «зброєделіктика» [4], який вже дійсно містить в собі вказівку на те, що ця сукупність знань пов'язана із протидією правопорушенням і не свідчить лише про знання власне про зброю. Такого ж роду знання можуть вивчатися й у військових вузах в межах військової, а не антиделіктної підготовки спеціалістів.

Усуненню вказаних недоліків й присвячена низка останніх авторських публікацій [1, с. 31-37; 5; 6, с. 165-168 та ін.], в яких представлено принципово нове розуміння сутності сукупності знань про всі види власне кримінальної зброї – «Зброєделіктика», як базисного часткового вчення криміналістики.

Формулювання цілей дослідження. Оприлюднення авторського варіанту визначення сутності зброєделіктики як базисного часткового вчення криміналістики про всі види кримінальної зброї та започаткування відповідної коректної дискусії з приводу прийняття загально визнаного варіанту вирішення даної проблеми і складає головну мету цієї публікації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Новітній підхід до визначення сутності зброєделіктики як базисного часткового вчення криміналістики тісно пов'язаний із уточненням сутності і місця зброї поміж інших засобів скоєння макроправопорушень. Саме тому привертає до себе увагу новаторська позиція, перш за все, Салтєвського М. В., який один із перших запропонував загальну класифікацію та визначення сутності засобів скоєння злочинів, які поділялися на чотири групи: «1) орудия совершения преступления; 2) оружие; 3) источники повышенной опасности; 4) силы и явления природы» [7, с. 104], що підтримали Біленчук П. Д., Дубовий О. П., Кофанов А. В., Тимошенко П. Ю. [8, с. 254-260] та багато інших авторів [1, с. 125-155]. Згідно даного підходу основна ознака всіх засобів скоєння злочину полягає у тому, що певний матеріальний об'єкт використовується для досягнення злочинного результату [7, с. 103], а всі види зброї (у даному випадку була вказана лише вогнепальна зброя і так звана «холодна зброя») об'єднуються тільки тому, що вона використовується для нападу та захисту [7, с. 104].

При всій позитивності власне викладеної спроби з'ясувати сутність зброї та її місце поміж всіх інших матеріальних об'єктів, що використовуються при вчиненні правопорушень, не можна погодитися із достатньо розпливчастим визначенням сутності та ознак зброї, що значно краще і на цей час найбільш виважене, та повно викласти такому розвитку даної ідеї із класифікації саме засобів макроправопорушення на:

1. Зброя макроправопорушення – предмет або пристрій, що технічно придатний, конструктивно здатний і застосований для заподіяння людині смертельних тілесних ушкоджень, або використання людиною з цією ж метою сил природи, у тому числі тварин, включаючи мікроорганізми (віруси, мікроби і пр.).

2. Знаряддя макроправопорушення – інші предмети і пристрої і сили природи, що використовуються для вчинення макроправопорушень.

3. Дії сил природи, у тому числі тварин, включаючи віруси, мікроби та інші мікроорганізми, що завдають правам, свободам, інтересам та/чи обов'язкам фізичної або юридичної особи чи державі не менш, ніж значної шкоди, але не спрямовуються людиною на вчинення макроправопорушення [5; 6, с. 155-156].

З урахуванням цього класифікацію зброї макроправопорушення в залежності від обставин її появи і застосування більш правильно представити таким чином:

1. Легальна зброя – предмет або пристрій, що виготовлений правомірно та технічно і конструктивно придатний і функціонально призначений для заподіяння людині смертельних тілесних ушкоджень.

Легальною зброєю фактично є лише військова, антиделіктна та антикварна зброя. Правомірним є використання цієї та іншої зброї для заподіяння людині смертельних тілесних ушкоджень за обставин, що виключають суспільну небезпеку і шкідливість даного діяння: у стані крайньої необхідності, при затриманні злочинця, в стані необхідної оборони, в якості яких повинна розглядатися й охорона майна від розкрадань смертельно чи іншим чином суттєво вражаючим пристроєм, що унеможлиблює необережне чи випадкове його небезпечно спрацювання самостійно або від діянь інших людей, тварин чи природи.

2. Легальна паразброя – конструктивно схожий зі зброєю предмет або пристрій, що виготовлений правомірно та технічно придатний для заподіяння людині смертельних тілесних ушкоджень, але конструктивно і функціонально призначений для інших цілей: мисливська, спортивна, інша зброя, монтажно-будівельні пістолети, сокира, побутові ножі і пр.

3. Ймовірна паразброя – конструктивно не подібний зі зброєю предмет або пристрій, що виготовлений правомірно або має природне походження і технічно придатний для заподіяння людині смертельних тілесних ушкоджень, але конструктивно і функціонально призначений або природою обумовлений для інших цілей: лом, «хомка», камінь, палиця і пр.

4. Кримінальна зброя, яка в залежності від:

4.1. Обставин її появи та застосування поділяється на:

4.1.1. Де-факто кримінальну зброю – предмети чи пристрої, які протиправно виготовлені, перероблені або пристосовані переслідуваною особою з названих видів зброї для заподіяння людині смертельних тілесних ушкоджень і застосовані цією особою з вказаною метою або не застосовані за незалежних від неї обставин чи/або лише знаходяться в її володінні з іншою протиправною метою.

4.1.2. Де-юре кримінальну зброю – перераховані види зброї, що застосовані переслідуваною особою без її початкового виготовлення, переробки або пристосування цією особою для заподіяння людині смертельних тілесних ушкоджень та/чи знаходяться у володінні вказаної особи з іншою протиправною метою.

4.2. Принципу дії на: 4.2.1. Кримінальну вогнепальну зброю та/чи боєприпаси.

4.2.2. Кримінальну вибухову зброю, пристрої і речовини та/чи засоби підризу. 4.2.3. Кримінальну механічну зброю та/чи боєприпаси [5; 6, с. 155-156].

Виходячи з викладеного, правильніше запропонувати таку структуру зброєделіктики як базисного часткового вчення криміналістики:

1. Вогнепальна зброя і боєприпаси та антиделіктні сліди протиправного поводження з ними.

2. Вибухова зброя, пристрої та речовини, засоби підризу та антиделіктні сліди протиправного поводження з ними.

3. Механічна зброя і боєприпаси та антиделіктні сліди протиправного поводження з ними [5; 6, с. 168].

У навчальних і наукових працях викладаються достатньо різні точки зору з приводу поняття, системи та інших теоретичних і прикладних категорій сукупності знань про сутність і криміналістичне значення різних видів зброї [1, с. 125-155], загальним недоліком чого є використання недостатньо виваженої термінології, а також акценту уваги на наявності антиделіктних слідів власне протиправного поводження з різними видами кримінальної зброї, боєприпасами, вибуховими пристроями та речовинами, засобами підризу, а не лише на слідах застосування вогнепальної, вибухової чи механічної зброї, що притаманне традиційному підходу у цілому [1, с. 125-155], що достатньо переконливо вирішується новітньою авторською позицією з формування основ зброєделіктики як певної сукупності знань [4, с. 4-9; 5; 6, с. 165-168], є його перевагою і може бути аргументовано так.

В Єдиний реєстр досудових розслідувань мають вноситися у відповідності із вимогами ч. 1 ст. 214 КПК України [9] відомості про будь-яке суспільне небезпечне діяння зі зброєю та з іншими тісно пов'язаними з нею об'єктам, а значить, й про діяння, що передбачені ст. 262 КК України: «...викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем», ст. 263 КК України «Носіння, зберігання, придбання, виготовлення, ремонт, передача чи збут вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв без передбаченого законом дозволу» або «Носіння, виготовлення, ремонт або збут кинджалів, фінських ножів, кастетів чи іншої холодної зброї без передбаченого законом дозволу»; ст. 264 КК України – «Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів», ст. 296 КК України – хуліганство, вчинене «із застосуванням вогнепальної або холодної зброї чи іншого предмета, спеціально пристосованого або заздалегідь заготовленого для нанесення тілесних ушкоджень» та ін. [10]. Ще більш широкий перелік діянь протиправного поводження зі зброєю міститься в Кодексі про адміністративні правопорушення України [11].

Тому правильним виглядає один з новітніх авторських підходів про те, щоб положення щодо механічної зброї, вогнепальної зброї і боєприпасів, вибухової зброї, пристроїв і речовин, і варто додати ще й засоби підризу, а також антиделіктні сліди (сліди діяння правопорушення, парасліди діяння правопорушення, квазісліди діяння правопорушення) [5 та ін.] будь-якого протиправного поводження зі всіма вказаними об'єктами зброєделіктики, а не лише власне застосування зброї, вивчалися в межах однієї сукупності знань [5; 6, с. 167].

Окрім викладених недоліків традиційних підходів до визначення сутності зброєделіктики як базисного часткового вчення криміналістики є й недостатньо точне розуміння зброї як базисного об'єкту власне даної сукупності знань, що може бути усунуто через вже аналізоване визначення місця зброї поміж всіх засобів правопорушень та інших матеріальних об'єктів оточуючого світу. Сам по собі виклад вказаної

новітньої, достатньо вираженої і детальної авторської класифікації засобів вчинення правопорушень не потребує пояснень і свідчить сам за себе про принципові його переваги перед вже розглянутими та іншими традиційними підходами [1, с. 31-37, 124-155].

Звідси поняття криміналістичної зброєделіктики, найбільш правильно подати у такій редакції: базисне часткове вчення, що на основі пізнання сутності, ознак, класифікації та інших характеристик кримінальної вогнепальної, механічної та вибухової зброї, пристроїв і речовин, засобів підриву і боєприпасів, а також сутності, послідовності та інших закономірностей роботи із речовими і особистісними джерелами антикримінальних відомостей про вказані об'єкти і про антиделіктні сліди протиправного поводження з ними розробляє відповідні гласні технічні засоби та загальні правила поводження з ними, тактичні прийоми проведення окремих де-факто процесуальних і де-юре процесуальних та парaproцесуальних дій або їх комбінації, гласні методичні рекомендації зі здійснення кожної із стадій протидії макроправопорушенням, що пов'язані із такою зброєю [5; 6, с. 167].

Вже й звичайний виклад даного найбільш вираженого визначення поняття криміналістичної зброєделіктики робить зайвим його співставлення із традиційними підходами. Для прикладу, доцільно проаналізувати і порівняти із наведеним поняттям зброєделіктики лише ті з них, в яких представлено суцільне визначення даної сукупності знань, що мають спільний недолік у вигляді недостатньо точно-го її найменування та структурного статусу як власне базисного часткового вчення криміналістики. Барбачакова Ю. Ю. представила наступне визначення криміналістичного зброєзнавства: «Отрасль криминалистики, изучающая принципы конструирования и закономерности действия различных устройств, конструктивно предназначенных для поражения человека, животного или других материальных объектов, закономерности образования следов применения оружия и разрабатывающая средства и приемы собирания и оценки таких объектов при раскрытии, расследовании и предупреждении преступлений» [12, с. 85].

Перш за окрім вказаних вище загальних недоліків традиційних визначень зброєделіктики можна назвати й низку інших подібного роду зауважень, коли як у представленому, так й у всіх без виключення проаналізованих у процесі даного дослідження визначень такого роду наукових знань вказані далеко не всі стадії протидії макроправопорушень (злочинів, паразлочинів та ін.) [1, с. 35; 5; 6, с. 167 та ін.], що у даному випадку представлено лише розкриттям, розслідуванням та попередженням злочинів [12, с. 85].

В одній з останніх публікацій Кириченко О. А. та Ткач Ю. Д. вказано вичерпний перелік стадій процесу криміналістичної та ордістичної протидії макроправопорушенням, які на мові оригіналу мають таку редакцію: «1. Выявление макроправонарушений. 2. Пресечение макроправонарушений. 3. Раскрытие макроправонарушений. 4. Досудебное расследование макроправонарушений. 5. Судебное рассмотрение или пересмотр (апелляция, кассация, вновь открывшиеся обстоятельства; по концепции антиделіктных органов существующего особого производства по пересмотру дел в Верховном Суде Украины не должно быть) либо досудебное разрешение (следует предусмотреть наиболее очевидные случаи) антикриминального дела. 6. Исполне-

ние окончательного судебного (обвинительного, оправдательного или нейтрального приговора, определения о применении паранаказаний или о прекращении антикриминального дела) и досудебного (постановления) решения. 7. Проведение работы с освобожденным из мест лишения свободы лицом до истечения или погашения срока судимости. 8. Осуществление иных мероприятий по предупреждению макроправонарушений» [5; 6, с. 167 та ін.].

Криміналістична та ордістична зброєделіктика повинні мати відношення принципово до всіх без винятку перерахованих стадій протидії суспільне небезпечним діянням, що пов'язані із кримінальною зброєю, тим більше, що дане і всі інші базисні часткові вчення криміналістики не можуть знаходитися поза межами завдань даної методичної неправової та антиделіктної юридичної науки [5], а також не успадковувати її основні поняттєутворюючі ознаки, поміж яких є й вказівка на розробку положень даної науки на основі пізнання сутності, послідовності та інших закономірностей роботи з особистісними і речовими джерелами антикримінальних відомостей [5], якої як раз й немає як в аналізованій дефініції [12, с. 85], так й у всіх інших без винятку традиційних визначеннях поняття зброєделіктики та, до речі, й її окремих розділів [1, с. 124-155].

Наступним аналогічним недоліком є відсутність, з однієї сторони, поєднання даною сукупністю знань всіх видів кримінальної зброї – механічної, вогнепальної і вибухової, як це має за новітнім підходом [5; 6, с. 167], а, з іншої сторони, всіх об'єктів зброєделіктики, тобто як вказаних видів зброї, так й боєприпасів, вибухових пристроїв і речовин, засобів підриву та антиделіктних слідів протиправного поведіння зі всіма цими переліченими об'єктами зброєделіктики [1, с. 124-155].

Ці недоліки притаманні й тим авторам, які, хоча й не наважилися дати загальне визначення даної сукупності знань, але вважають за можливе чітко перелічити всі об'єкти зброєделіктики, коли, зокрема, у Плєскачевського В. М. об'єктами зброєзнавства є: «1. Оружие 2. Предметы, используемые для нанесения телесных повреждений, но оружием не являющиеся: 2.1. Предметы, имеющие частичные конструктивные совпадения с оружием. 2.2. Подручные предметы, конструктивные признаки которых позволяют наносить телесные повреждения. 3. Предметы, напоминающие известные образцы оружия, но не пригодные для нанесения повреждений. 4. Специальные средства воздействия на человека или животное» [13, с. 313].

У навчальній літературі зустрічаються й такі визначення зброєделіктики, які не містять навіть такого деталізованого викладу об'єктів даної сукупності знань, типовим підходом до чого є наступне визначення криміналістичного зброєзнавства Скригонюком М. І.: «Галузь криміналістики, в якій вивчаються конструктивні особливості різних видів зброї та її дії, слідів, що утворюються від її застосування, а також засоби, прийоми збирання і накопичення цих об'єктів з метою їх використання для розкриття, розслідування злочинів та їх попередження» [14, с. 445]; або Хвалінім В. А.: «Специфическая область криминалистического знания об огнестрельном, холодном, газовом и других видах оружия, имеющих связь с преступным поведением (деятельностью), а также о материалах и средствах изготовления, переделки, следах преступного применения и обращения оружия» [15, с. 216] тощо [1, с. 125-155].

В останньому випадку бачимо ще й додаткову ваду традиційних підходів, коли до

об'єктів зброєделіктики прираховуються й інші види так званої «зброї», а саме: ще й газова та інші види зброї, що в іншому місці даного підручника з криміналістики Хвалін В. А. деталізує наступним чином: «Огнестрельное, холодное, метательное, пневматическое, газовое и сигнальное» [16, с. 216], що дещо нагадує відповідну позицію закордонних законодавців і висвітлення, зокрема, видового поділу зброї в Законі Республіки Беларусь «Об оружии», коли в порядку пояснення термінології та понять були вказані наступні види зброї: «...огнестрельное оружие ... огнестрельное бесствольное оружие ... холодное оружие ... пневматическое оружие ... спортивное оружие ... охотничье оружие ... газовое оружие ... сигнальное оружие ... антикварное оружие и боеприпасы ... историческое оружие и боеприпасы ...» [16], що принципово повторюється в Законі Російської Федерації «Об оружии» та в інших правових актах [17 та ін.] і може бути частково відображене в класифікації кримінальної зброї із акцентом уваги на можливість існування й антикварної чи історичної кримінальної зброї.

Тому на завершення у контексті останнього з підходів варто звернути увагу на те, що всім без винятку традиційним визначенням зброєделіктики притаманні недоліки, які пов'язані з неточним визначенням сутності власне антикримінальної зброї, що в одному з випадків представлено в якості «устройств, конструктивно предназначенных для поражения человека, животного или других материальных объектов, закономерности образования следов применения оружия и разрабатывающая средства и приемы собирания и оценки таких объектов при раскрытии, расследовании и предупреждении преступлений» [12, с. 85]; а в іншому випадку – «... различных устройств, функционально предназначенных для поражения и уничтожения человека, животного или других материальных объектов, закономерности образования следов применения этих устройств, и разрабатывает средства и приемы собирания, оценки таких объектов и следов при раскрытии, расследовании и предупреждении преступлений» [18, с. 49; 19, с. 124 та ін.].

Висновки. Представлене авторське розуміння сутності зброєделіктики як базисного часткового вчення криміналістики про всі без винятку різновиди власне кримінальної зброї та інші зброєделіктні об'єкти, тобто про вогнепальну зброю та боеприпаси, вибухову зброю, пристрої і речовини та засоби підризу та механічну зброю і боеприпаси, а також про антиделіктні сліди протиправного поведіння зі всіма переліченими зброєделіктними об'єктами, може стати основою для започаткування відповідної коректної і плідної дискусії із остаточного вирішення даної достатньо актуальної у доктринальному і прикладному (юридосвітанському, практично-антиделіктному) аспекті.

Список літератури:

1. Курс лекцій з криміналістики. Базисні ознаки, поняття і класифікація кримінальної зброї / В. С. Шаповалова, Т. О. Коросташова, Ю. О. Ланцедова, О. С. Тунтула ; за наук. ред. проф. О. А. Кириченка. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. – 156 с.
2. Аверьянова Т. В. Криминалистическое исследование оружия, боеприпасов, взрывчатых веществ, взрывных устройств и следов их применения / Т. В. Аверьянова, Р. С. Белкин, Ю. Г. Корухов, Е. Р. Россинская // Криминалистика : учебник для вузов / под ред. Р. С. Белкина. – М. : НОРМА-ИНФРА-М, 2005. – С. 243-277.
3. Криминалистическая техника : учебник / отв. ред. Н. М. Балашов. – М. : Юрлитинформ, 2002. – 608 с.
4. Курс лекцій з криміналістики. Основи зброєделіктики / за наук. ред. проф. О. А. Кириченка. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. – Вип. 20. – 36 с.

5. Кириченко А. А. Свыше ста пятидесяти лучших доктрин и концепций научной школы профессора Аланкира (приглашение к дискуссии) : научный гипердоклад / [А. А. Кириченко, В. Д. Басай, Е. В. Кириленко, С. А. Кириченко та ін.]. – К. : ЕМНЛЮ «Consensus omnium», 2013. – 188 с.
6. Шаповалова В. С. Основи зброєделіктики / В. С. Шаповалова // Навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни «Криміналістика». – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. – Книга 3: Лекції і конспекти лекцій. – С. 155-170.
7. Специализированный курс криминалистики для слушателей вузов МВД СССР, обучающихся на базе среднего специального образования / под ред. М. В. Салтевского. – К. : КВШ МВД СССР, 1987. – 384 с.
8. Криміналістика : підручник / П. Д. Біленчук, О. П. Дубовий, М. В. Салтєвський, П. Ю. Тимошенко ; за ред. П. Д. Біленчука. – К. : Атіка, 1998. – 416 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10, № 11-12, № 13. – Ст. 88.
10. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.
11. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8074-10-ВР // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – Додаток до № 51. – Ст. 1122, 1123.
12. Барбачакова Ю. Ю. Криминалистика: 100 экзаменационных ответов : экспресс-справочник / Ю. Ю. Барбачакова. – М. : ИКЦ «МарТ», Ростов-на-Дону: Изд. центр «МарТ», 2003.
13. Плескачевский В. М. Оружие в криминалистике: понятие и классификация : монография / В. М. Плескачевский. – М. : Спарк, 2001. – 343 с.
14. Скригонюк М. І. Криміналістика : підручник / М. І. Скригонюк. – К. : Атіка, 2005. – 420 с.
15. Криминалистика : учебник / под ред. В. А. Образцова. – М. : Юрист, 1997. – 760 с.
16. Об оружии : Закон Республики Беларусь от 13.11.2001 № 61-3 // Режим доступа. – [Электронный ресурс] : <http://www.pravo.by/webnra/text.asp?RN=h10100061>.
17. Об оружии : Федеральный закон от 13.11.1996 № 150-ФЗ // Собрание законодательства Российской Федерации. – 1996. – № 51. – Ст. 5681.
18. Корнев С. А. Криминалистическое оружиеведение / С. А. Корнев // Криминалистика. – М. : Изд-во Михайлов В. А., 2000. – Ч. 1: Техника. – С. 49-58.
19. Кузьмічов В. С., Прокопенко Г. І. Криміналістика : навч. посібник / В. С. Кузьмічов, Г. І. Прокопенко. – К. : Юрінком Інтер, 2001. – 368 с.

Шаповалова В. С. Понятие оружеделиктики как базисного частного учения криминалистики / В. С. Шаповалова // Ученые записки Таврического национального университета имени В. И. Вернадского. Серия: Юридические науки. – 2013. – Т. 26 (65). № 2-2. – С. 359-367.

Определено место криминального оружия среди иных видов оружия и средств совершения правонарушений. Предложена система и понятие оружеделиктики как базисного частного учения криминалистики об огнестрельном, взрывном и механическом оружии, боеприпасах, взрывных устройствах и веществах и средствах подрыва и следах противоправного обращения с ними.

Ключевые слова: криминальное огнестрельное, механическое и взрывное оружие, оружеделиктика, легальное оружие, легальное параоружие, вероятное параоружие.

THE CONCEPT OF WEAPONDELICTICS AS BASIC DISTINCT TEACHING OF THE CRIMINALISTICS

Shapovalova V. S.

Prosecutors of Nikolaev region, Ukraine

It was determined the place of criminal weapons between resort macro offense on weapons, implements of macro offense and the action of the forces of nature, including animals. It was suggested the classification of weapons macro offense depending on the circumstances of its emergence and application of the legal weapons, legal paraweapons probably paraweapons and criminal weapon and criminal weapons depending on the circumstances of its occurrence and use another de facto criminal weapons and de jure criminal weapon. It was also consider the classification of criminal weapons based on the principle of the criminal firearms and / or

ammunition, explosive criminal weapons, equipment and substances and / or means to undermine and criminal mechanical arms and / or ammunition. It was suggested the system weaponsdelictics as basic partial teaching criminology in firearms and ammunition and anti traces tort of wrongful handling, explosive weapons, devices and agents, and anti delictics traces of illegal handling and mechanical arms and ammunition and anti delictics traces unlawful treatment with its. It was formulated the notion of weaponsdelictics as basic partial teaching criminology that based on the knowledge of the nature, characteristics, classification and other characteristics of the criminal fire, mechanical and explosive weapons, devices and agents, undermining and ammunition, as well as the nature, sequence and other laws of the real work and personal sources of information on criminal anti listed items and the anti delictics track illegal handling, should develop appropriate vowels facilities and general rules for handling, tactics for individual procedural de facto and de jure judicial proceedings and a pair of or combinations thereof vowels guidelines for the implementation of each stage counter macro offenses related to such weapons of firearms, mechanical and explosive weapons, ammunition, explosives and substances and means of undermining and traces of illegal treatment with its.

Key words: criminal firearms, mechanical and explosive weapons, weaponsdelictics, legal weapons, legal paraweapons, possible paraweapons.